

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 6347/2023
06.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић, Надежде Видић, др Илије Зиндовића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Гордана Савић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво РС – Одељење у Краљеву, ради накнаде имовинске штете, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Вишег суда у Чачку Гжрр 97/22 од 27.10.2022. године, у седници одржаној 06.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Чачку Гжрр 97/22 од 27.10.2022. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Чачку Гжрр 97/22 од 27.10.2022. године тако што СЕ ОДБИЈА, као неоснована, жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Чачку Прр1 74/21 од 27.09.2021. године, исправљена решењем Прр1 74/21 од 30.11.2021. године

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку Прр1 74/21 од 27.09.2021. године, исправљеном решењем истог суда Прр1 74/21 од 30.11.2021. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року исплати неисплаћене разлике између исплаћене и зараде по ПКУ, по решењу о извршењу И 1795/08 од 26.12.2008. године, сада И 803/17, и то за период од јануара 1997. године закључно са јулом месецом 1998. године у појединачним новчаним износима и са затезном каматом почев од 01.01.2004. године до исплате, као и трошкове извршног поступка у износу од 4.580,00 динара са затезном каматом од 26.12.2008. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка плати 87.000,00 динара са затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Вишег суда у Чачку Гжрр 97/22 од 27.10.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда са решењем о исправци од 30.11.2021. године, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца да се обавезе

тужена да тужиоцу накнади имовинску штету због повреде права на суђење у разумном року, исплати разлику између исплаћене и зараде по ПКУ, по решењу о извршењу Општинског суда у Чачку И 1795/08 од 26.12.2008. године, сада И 803/17 и то за период од јануара 1997. године закључно са јулom месецом 1998. године у појединачним новчаним износима и са затезном каматом почев од 01.01.2004. године до исплате, као и 4.580,00 динара на име трошкова парничног поступка са затезном каматом од 26.12.2008. године до исплате, и решено да свака странка сноси своје трошкове. Ставом другим изреке, тужилац је обавезан да туженој на име накнаде трошкова поступка по жалби плати 18.000,00 динара са затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучио као о изузетно дозвољеној на основу члана 404. Закона о парничном поступку.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23), Врховни суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужиоца ради уједначавања судске праксе, па је из наведених разлога одлучено као у ставу првом изреке.

Испитијући правилност побијане пресуде у смислу одредбе члана 408. ЗПП Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Основног суда у Чачку Р4 И 107/18 од 10.04.2018. године, усвојен је приговор овде тужиоца и утврђено да му је повређено право на суђење у разумном року у предмету тог суда И 803/17 (раније И 1795/08) и наложено поступајућем судији да предузме све мере како би се наведени извршни поступак окончао у најкраћем року, који не може бити дужи од четири месеца. Предметни извршни поступак инициран је 26.12.2008. године, предлогом за извршење тужиоца, као извршног повериоца, против АД „ФРА“ Чачак и др. као извршних дужника, на основу извршне исправе – пресуде Општинског суда у Чачку П1 1221/03 од 03.04.2008. године, који предлог је усвојен решењем о извршењу Општинског суда у Чачку И 1795/08 од 26.12.2008. године и одређено извршење ради намирања новчаног потраживања тужиоца на име разлике између исплаћене и припадајуће зараде по ПКУ за период од јануара месеца 1997. године закључно са јулom месецом 1998. године, са затезном каматом почев од 01.01.2004. године и трошкова извршног поступка са затезном каматом почев од 26.12.2008. године, пленидбом новчаних средстава са рачуна извршног дужника и преносом на текући рачун пуномоћника извршног повериоца, које решење је по правноснажности достављено НБС ради спровођења извршења и наплате потраживања тужиоца. НБС је дана 02.02.2009. године суду доставила обавештење да извршење није спроведено јер на рачунима дужника нема довољно новчаних средстава, а на поновно тражење суда дописом од 18.12.2017. године известила је суд да је дужник у непрекидној блокади. Пуномоћник извршног повериоца је поднеском од 28.06.2016. године истакла да остаје при поднетом предлогу за извршење и предложила да се поступак извршења настави

пред Основним судом у Чачку. Закључком од 26.03.2018. године суд је наложио НБС, Одељењу за принудну наплату да се изјасни да ли је спроведено решење о извршењу И 1795/08 од 26.12.2008. године и да обавести суд о току спровођења извршења, те је НБС дана 30.03.2018. године обавестила суд да је решење примљено и да се налази у евиденцији примљених решења. Закључком од 17.09.2018. године наложено је извршном повериоцу да се изјасни о даљем току поступка, с обзиром на извештај од 30.03.2018. године, па је пуномоћник извршног повериоца поднеском од 02.10.2018. године предложила да се од дужника узме изјава о имовини. Решењем И 803/17 од 13.08.2018. године прекинут је поступак извршења у предмету И 803/17 јер је извршни дужник престао да постоји као правно лице, а у ставу два је наведено да ће се поступак наставити када правни следбеник преузме поступак или када га суд, на предлог противне стране, позове да то учини. Тужилац као извршни поверилац није ни делимично наплатио своје потраживање.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року и члана 172. став 1. Закона о облигационим односима, закључио да постоји одговорност тужене због дужине трајања извршног поступка, те да тужилац трпи материјалну штету услед тога и то у висини неисплаћеног потраживања у извршном поступку у коме му је повређено право на суђење у разумном року, а што је утврђено правноснажном одлуком суда. Претрпљена имовинска штета је узрочно – последично везана за повреду права на суђење у разумном року, па како се тужена не може ослободити од одговорности по основу кривице тужиоца или неког трећег лица ни делимично, јер тужилац није допринео настанку штете, то нема подељене одговорности у смислу члана 192. Закона о облигационим односима.

Другостепени суд је закључио да је првостепени суд погрешно применио материјално право када је усвојио тужбени захтев. По становишту другостепеног суда, накнада имовинске штете проистекла из повреде права на суђење у разумном року није вид сатисфакције за ненамирено потраживање, већ накнада стварно претрпљене материјалне штете а која у овом поступку није доказана, као што није доказано ни да је предметна штета у узрочно – последичној вези са повредом права на суђење у разумном року, будући да није утврђено да је искључиви разлог немогућности наплате потраживања тужиоца неадекватно поступање суда. Тужилац није доказао да су дужници у тренутку покретања поступка за наплату имали довољно средстава на рачунима и да је поштујући редослед исплате, као извршни поверилац могао да се наплати да је суд ефикасно поступао и предузимао делотворне радње прописане законом у циљу наплате потраживања извршног повериоца. Постоји одговорност тужене због дужине трајања предметног извршног поступка, али та одговорност не подразумева по аутоматизму одговорност тужене за дуг извршног дужника према извршном повериоцу, нити ту штету може представљати износ потраживања извршног повериоца према извршном дужнику у извршном поступку. Стога је применом члана 172. став 1. ЗОО и правила о терету доказивања из члана 231. ЗПП преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца.

По оцени суда, становиште другостепеног суда засновано је на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року прописано је да странка може да поднесе тужбу против Републике Србије за накнаду

имовинске штете изазване повредом права на суђење у разумном року, у року од годину дана од дана када је стекла право на правично задовољење (став 1.). Одговорност Републике Србије за имовинску штету изазвану повредом права на суђење у разумном року је објективна (став 3).

Република Србија одговара за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука, односно у стечају утврђених потраживања запослених из радног односа, које су без њихове кривице остале неизвршене и у поступку стечаја вођеном над стечајним дужником са већинским друштвеним или државним капиталом, уз услов да је претходно утврђена повреда права на суђење у разумном року (Закључак усвојен на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 02.11.2018. године).

У конкретном случају, тужилац није био у могућности да наплати своје потраживање према послодавцу – „Фабрика резних алата“ у извршном поступку у ком је решење о извршењу на предлог тужиоца донето 26.12.2008. године. У релевантном периоду извршни дужник, послодавац тужиоца је пословао са већинским удеоом друштвеног капитала. С обзиром да је утврђена повреда права на суђење у разумном року, то постоји објективна одговорност тужене за штету коју тужилац трпи у висини ненаплаћених потраживања из извршног поступка (главни дуг и трошкови поступка) и трошкова извршног поступка.

Из изнетих разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Тужилац је успео у поступку по ревизији, али истом нису досуђени трошкови ревизијског поступка јер захтев није опредељен.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**